

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра педагогіки, психології й освітнього менеджменту
імені проф. Є. Петухова**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. зав. кафедри

Г. Александрова Александрова Г. М.

«9» вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 08 «Педагогіка»

Спеціальність 014 «Середня освіта»

(для всіх спеціальностей університету денної та заочної форм навчання)

017 «Фізична культура і спорт»

**Факультети: української філології та журналістики,
історико-юридичний,
фізики, математики та інформатики
біології, географії і екології,
фізичного виховання та спорту,
іноземної філології,
медичний**

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка» для студентів галузі знань 01.Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» (для всіх спеціальностей університету денної та заочної форм навчання); 017 «Фізична культура і спорт»

Розробник: Чабан О.В., доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова, к.п.н., доцент

Робоча програма **затверджена** на засіданні кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова

Протокол № 2 від “9” вересня 2019 року

В.о. завідувача кафедри педагогіки, психології

й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова *Г. М. Александрова* Александрова Г. М.

© Чабан, 2019 рік

© ХДУ, 2019 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язковий компонент освітньої програми	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 017 Фізична культура і спорт 014 Середня освіта (для всіх спеціальностей університету денної та заочної форм навчання)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
		семестр	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 120		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,23	Ступінь вищої освіти: бакалавр	24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	108 год.
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,66

для заочної форми навчання – 0,07

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Педагогіка» є органічною складовою психолого-педагогічної підготовки майбутнього фахівця. Педагогічна підготовка студентів класичних університетів передбачає ґрунтовне вивчення ними фундаментальних питань освіти і виховання, а також засвоєння ними загальних закономірностей, принципів, методів і форм навчання і виховання людей усіх вікових груп.

Мета курсу:

- формування у студентів вищих навчальних закладів уявлень про процеси навчання і виховання, про систему суспільного виховання в Україні, розвиток у них психолого-педагогічного мислення.

Завдання курсу:

- **теоретичні** - вивчення теоретичних основ педагогіки;
- **практичні** - формування готовності до використання педагогічних умінь та навичок у своїй практичній діяльності.

Результатом засвоєння студентами матеріалу навчальної дисципліни «Педагогіка» повинна виступати сформованість у них таких базових компетентностей:

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання.

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;

- здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами;
- здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; узагальнювати та аргументувати особливості діяльності тренера, встановлювати взаємозв'язок зі стилем керування під час змагальної та тренувальної діяльності;
- знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; демонструвати знання наукової педагогічної термінології та уміння виявляти шляхи застосування педагогічних знань у практиці професійної діяльності; пояснювати дидактичні принципи та інтерпретувати особливості їх реалізації в освітньому процесі.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс інтегрує окремі спецкурси, такі як: «Історія педагогіки», «Психологія», «Педагогічна майстерність», «Сучасні педагогічні технології», «Теорія та методика організації виховної роботи в закладах освіти» тощо.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки. Дидактика												
1. Предмет педагогіки, її основні категорії.	6	2				4	6	2				4
2. Логіка науково-педагогічних досліджень.	4					4	4					4
3. Історія національної педагогічної думки України	6	2				4	4					4
4. Розвиток, формування і виховання особистості	6		2			4	6		2			4
5. Закономірності і принципи процесів	6	2				4	4					4

навчання і виховання												
6. Педагогічний процес	6		2			4	4		2			4
7. Дидактика як галузь педагогіки	6	2				4	7					7
8. Процес навчання, його закономірності та принципи	6		2			4	7					7
9. Вітчизняні та зарубіжні дидактичні системи і технології. Педагогічні інновації.	6		2			4	7					7
10. Зміст процесу навчання в сучасній школі. Державний освітній стандарт	6	2				4	7					7
11. Проблема методів навчання в сучасній дидактиці	8	2	2			4	7	2				7
12. Форми організації навчання.	6		2			4	6					6
13. Контроль – складова навчально-виховного процесу.	6	2				4	6					6
Разом за змістовим модулем 1	78	14	12			52	78	4	4			70
Змістовий модуль 2. Теорія виховання. Школознавство												
1. Процес виховання.	4	2				2	6	2				4
2. Зміст процесу виховання.	4	2				2	4					4
3. Організаційні форми виховної роботи.	4		2			2	6		2			4
4. Загальні методи виховання.	4		2			2	4					4
5. Виховна робота класного керівника	6	2	2			2	4					4
6. Колектив та особистість: співвідношення та проблеми.	4	2				2	4					4
7. Виховна робота з дітьми з особливими	4		2			2	4					4

потребами.												
8. Основи сімейного виховання. Взаємодія школи і сім'ї.	3	2				1	4					2
9. Авторські виховні системи	4		2			2	4					2
10. Система освіти України	2					2	3					3
11. Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом	3		2			1	3					3
Разом за змістовим модулем 2.	42	10	12			20	46	2	2			38
Усього годин	120	24	24			72	120	6	6			108

Зміст дисципліни

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Педагогіка як наука про виховання. Предмет педагогіки. Функції та категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Структура педагогіки як навчальної дисципліни. Місце педагогіки в системі антропологічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогічна наука і практика.

Організація і проведення педагогічних досліджень. Типи педагогічних досліджень. Методи педагогічних досліджень.

Розвиток, соціалізація і виховання особистості. Поняття про особистість. Структура особистості. Психічний розвиток і дозрівання. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості у розвитку особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Поняття про соціалізацію. Фактори соціалізації. Роль активності у розвитку особистості. Виховання як фактор розвитку особистості. Технократична і натуралістична концепції виховання. Взаємозв'язок між розвитком, соціалізацією і вихованням особистості. Теорії розвитку особистості. |

Педагогічний (навчально-виховний) процес. Виховання як педагогічний процес. Структура педагогічного (навчально-виховного) процесу. Цілі виховання: загальна мета, основні напрями, завдання, оперативні цілі. Зміст виховання. Операційно-діяльнісний компонент виховання: методи, засоби і форми. Контроль і оцінка результатів навчально - виховного процесу.

Учитель як організатор педагогічного процесу. Специфіка педагогічної діяльності та її вимоги до особистості вчителя. Функції педагогічної діяльності. Педагогічні здібності. Особистісні якості педагога. Стилi педагогічного спілкування. Авторитет учителя.

Розділ II. ДИДАКТИКА

Поняття про дидактику. Поняття про дидактику, її предмет, завдання та етапи становлення. Дидактичні системи.

Процес навчання. Принципи навчання. Суть і структура процесу навчання. Зв'язок між навчанням і пізнавальним розвитком особистості. Мотивація учіння. Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Рівні та етапи засвоєння знань. Формування понять, умінь і навичок. Принципи навчання. Закономірності пізнавального розвитку особистості як наукова основа принципів навчання. Характеристика принципів навчання: принцип систематичності та послідовності; принцип наочності; принцип свідомості та активності учнів; принцип доступності; принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок; принцип науковості; принцип зв'язку навчання з життям, теорії з практикою; принцип урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Зміст освіти. Поняття про зміст освіти. Компоненти змісту освіти. Навчальний план, програма, підручник, посібник. Принципи структурної організації змісту освіти: лінійний, концентричний і спіральний. Міжпредметні і внутрішньопрдметні зв'язки. Теорії відбору змісту освіти.

Методи і засоби навчання. Поняття про метод і прийом навчання. Зв'язок між методами і засобами навчання. Різні підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання за джерелом інформації. Класифікація

методів навчання за характером пізнавальної діяльності учнів. Пояснювально-ілюстративне навчання, його особливості. Етапи пояснювально-ілюстративного навчання, його переваги і недоліки. Поняття про проблемне завдання і проблемну ситуацію. Типи проблемних ситуацій. Правила та способи створення проблемних ситуацій. Етапи розв'язання проблемного завдання. Типологія і характеристика засобів навчання. Використання комп'ютерів у навчанні. Критерії оптимального вибору методів і засобів навчання. Технологічний підхід у навчанні. Специфічні особливості технології навчання. Програмоване навчання. Типи програм і принципи їх побудови. Технологія формулювання діагностичних цілей. Відтворюваний цикл навчання. Технології повного засвоєння навчального матеріалу. Сучасні інноваційні технології навчання.

Форми навчання. Поняття про організаційні форми навчання. Історичний розвиток загальних форм організації навчання. Класно-урочна система навчання, її переваги і недоліки. Альтернативні системи навчання. Індивідуалізація навчання, шляхи її здійснення. Конкретні форми організації навчання, їх характеристика. Урок як основна форма організації навчання. Типології і структура уроків. Форми організації навчальної діяльності учні на уроці. Підготовка учителя до уроку. Аналіз уроку. Позаурочні та позашкільні форми організації навчання.

Контроль процесу і результатів навчання. Контроль навчання, його функції. Види контролю. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Вимоги до, оцінювання успішності учнів. Форми і методи контролю навчання. Дидактичні тести їх види. Форми тестових завдань. Створення дидактичного тесту.

Розділ III. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Суть процесу виховання Завдання і зміст виховання. Поняття про виховання як складову педагогічного процесу. Специфічні особливості виховання, його відмінності від навчання. Структура мотиваційно-ціннісної сфери особистості: потреби, інтереси, переконання, ціннісні орієнтації, установки, ідеали, риси характеру. Психологічні механізми розвитку мотиваційно-ціннісної сфери особистості. Концепції виховання. Етапи виховання. Показники і методи діагностування вихованості учнів.

Принципи виховання. Закономірності виховання. Принципи виховання: безумовне позитивне ставлення до особистості, опора на позитивне в дитині, поєднанні поваги з, вимогливістю до вихованця, поєднанні педагогічного керівництва з розвитком ініціативи і самодіяльності вихованців, прихованість виховних впливів, систематичність і наступність виховання, єдність і послідовність виховних впливів, емоційність виховання, врахування вікових та індивідуальних особливостей вихованців.

Методи і форми виховання. Прямий і опосередкований шляхи впливу вихователя на особистісний розвиток вихованців. Поняття про метод і прийом виховання. Класифікація методів виховання. Методи виховання через вплив на свідомість вихованця (переконування, дискусії, приклад) та ін.). Методи виховання через організацію поведінки вихованця (вимога, привчання, доручені, рольова гра та ін.). Методи оцінювання і корекції поведінки вихованців (заохочення, покарання). Вибір методів виховання. Поняття про форму виховання. Класифікація

форм виховання. Методика підготовки і проведення виховного заходу. Сучасні педагогічні технології та їх використання у виховній справі.

Виховання особистості в колективі. Поняття про колектив. Основні характеристики виховного колективу. Умови ефективного впливу колективу на особистість. Стадії розвитку дитячого колективу. Шляхи педагогічного керівництва формуванням колективу.

Організація самовиховання школярів. Самовиховання як фактор розвитку особистості. Зв'язок між вихованням і самовихованням. Організація самовиховання учнів. Етапи і правила педагогічного керівництва самовихованням школярів. Методи та прийоми самовиховання.

Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці Поняття про важковиховуваність. Причини відхилень у поведінці вихованців. Типи важковиховуваних дітей. Поняття про корекцію поведінки. Етапи корекційної роботи вихователя.

Взаємодія школи, сім'ї та громадських організацій у вихованні молоді. Роль сім'ї у розвитку особистості. Педагогічні умови ефективного сімейного виховання. Стилі сімейного виховання. Типові помилки сімейного виховання. Форми співробітництва школи і сім'ї у вихованні дітей. Роль дитячих і юнацьких самодіяльних організацій у вихованні молоді.

Розділ IV. ШКОЛОЗНАВСТВО

Управління навчально-виховною роботою школи. Суб'єкти управління навчально-виховною роботою школи. Рада школи. Педагогічна рада, зміст і організація її роботи. Функції директора школи та його заступників. Планування роботи школи. Система внутрішкільного контролю, його форми та методи. Педагогічні працівники, їх права та обов'язки. Особливості діяльності класного керівника, соціального педагога, практичного психолога, педагога-організатора.

Методична робота в школі. Завдання, форми та методи методичної роботи в школі. Предметні методичні об'єднання. Шляхи самоосвіти вчителів. Атестація вчителів. Шкільна документація.

Система освіти в Україні. Принципи організації освіти в Україні. Правові основи освіти. Система освіти в Україні. Типи навчально-виховних закладів. Державні та місцеві органи управління освітою.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

I семестр

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки. Дидактика.

Лекційний модуль

Предмет педагогіки, її основні категорії.	(2 год.)
Історія національної педагогічної думки України	(2 год.)
Закономірності і принципи процесів навчання і виховання	(2 год.)
Дидактика як галузь педагогіки	(2 год.)
Зміст процесу навчання в сучасній школі. Державний освітній стандарт	(2 год.)
Проблема методів навчання в сучасній дидактиці.	(2 год.)
Контроль – складова навчально-виховного процесу	(2 год.)

Семінарський модуль

Розвиток, формування і виховання особистості	(2 год.)
Педагогічний процес	(2 год.)
Процес навчання, його закономірності та принципи	(2 год.)
Вітчизняні та зарубіжні дидактичні системи і технології. Педагогічні інновації.	(2 год.)
Проблема методів навчання в сучасній дидактиці	(2 год.)
Форми організації навчання	(2 год.)

Модуль самостійної роботи

Написання реферату.

Складання бібліографічного списку.

Скласти і заповнити таблицю «Еволюція методів навчання в історії педагогіки».

Скласти конспект з теми «Принципи навчання».

Скласти і заповнити таблицю «Форми організації навчання в історичній ретроспективі».

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Закон України "Про освіту" 2017 //

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD_%D0%

A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83%C2%BB_(2017)

2. Нова українська школа // <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
3. Краевский В.В. Методология педагогики. - Чебоксары: Изд-во Чуваш, **унта**, 2001.- С. 29-37.
4. Національна доктрина розвитку освіти / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. - Харків: Основа, 2004. - Ч. 1. - С. 5-10.
5. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні // Освіта України. - №94. -2004. - 3 грудня. - С. 6-10.
6. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович , Д. Т. Федоренко. – Київ : Знання, 2003. – 449 с.
7. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – Вид. 3-є, допов. – Київ: КДНК, 2001. – 607 с.
8. Педагогічна майстерність учителя : навч. посіб. / [за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної]. – Вид. 2-є, випр. і допов. – Харків : ОВС, 2006. – 221 с.
9. . Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Вид. 3-тє, стер. – Київ : Академвидав, 2009. – 559 с.
10. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. / В. В. Ягупов. – Київ : Либідь, 2002. – 559с.

Додаткова література

1. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок // Вища освіта України. – 2002. – №3. – С. 9-12.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид. центр "Академія", 2002. – С. 11-18.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2006. – 215 с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – 4-є вид., доп. – К., 2003. - С. 11-42.

5. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ століття. – К.: Знання, 2006. – С. 175-178.
6. Педагогічний словник / За ред. М.Д.Ярмаченка. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 514 с.
7. Пидкасистый Н.Н. Педагогика. – М.: Пед. общ-во России, 1998. – С. 3-31.

INTERNET – ресурси

1. posibnyky.vntu.edu.ua/opp/index.html
2. ua-referat.com/
3. studentam.net.ua/content/view
4. subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog

Підсумкова тека

Індивідуальне усне опитування студентів

Змістовий модуль 2. Теорія виховання. Школознавство.

Лекційний модуль

Процес виховання.	(2 год.)
Зміст процесу виховання.	(2 год.)
Виховна робота класного керівника	(2 год.)
Колектив та особистість: співвідношення та проблеми.	(2 год.)
Основи сімейного виховання. Взаємодія школи і сім'ї.	(2 год.)

Семінарський модуль

Організаційні форми виховної роботи.	(2 год.)
Загальні методи виховання.	(2 год.)
Виховна робота класного керівника	(2 год.)
Виховна робота з дітьми з особливими потребами	(2 год.)
Авторські виховні системи	(2 год.)
Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом	(2 год.)

Модуль самостійної роботи

Скласти порівняльну таблицю «Дитячий колектив у поглядах А.Макаренка та В.Сухомлинського».

Законспектувати концепції

Оформлення методичної розробки та проведення фрагменту виховного заходу.

Законспектувати першоджерела.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Авер'янова Н. Українознавчі основи виховання особистості // Рідна школа. – 2000. - №10.
2. Азаров Ю.П. Семейная педагогика. Воспитание ребенка в любви, свободе и творчестве / Ю.П.Азаров. – М.: Єксмо, 2015. – 496 с.
3. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2001. – 168 с.: ил.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 576 с.
5. Д'ячкова Т.В. Педагогіка професійно-технічної освіти: Навчальний посібник. – Херсон: Айлант. – 2003. – 476 с.
6. Жерносек І. Науково методична робота відділу освіти // Рідна школа. – 1997. - № 7-8. - С. 32-36.
7. Жерносек І. Основні форми і зміст навчально-методичної діяльності в школі // Рідна школа. – 2000. - №4.
8. Красовицький М. Про модель принципів виховання // Шлях освіти. – 2002. – №3.
9. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків: „ОВС”, 2002. – 400 с.
10. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 180 с.
11. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. – 1999 р. – 350с.
12. Педагогіка: Навчальний посібник . – Харків, ТОВ „Одісей”, 2003. – 352 с.
13. Підласий І. Ідеали українського виховання // Рідна школа. – 2002. – № 2,4.

14. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 2: Процесс воспитания. – 256 с.: ил.
15. Пуйман С.А. Педагогика: основные положения курса: Справочное пособие. – Мн.: ТетроСистем, 1999. – с. 128.
16. Столярченко Л.Д. Психология и педагогика: Учебник. Академический курс / Л.Д. Столярченко, В.Е. Столярченко. – Люберці: Юрайт, 2015. – 509 с.
17. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.

Додаткова література

1. Бех І. Психологічні резерви виховання особистості // Рідна школа. – 2012. – №2. – С. 11-13.
2. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Ред. газ. «Полтавський вісник» 1994. - 131 с.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. - Вища школа, 2006. - С. 152-171.
4. Демчук В.С. Національна система виховання: педагогічна модель // Рідна школа. – 1997. – №7-8. – С. 25-27.
5. Карпенчук С. Г. Теорія та методика виховання: Навч. посіб. – 2-ге в допов. і переробл. – К.: Вища школа, 2005. – С. 7-71.
6. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. – Тернопіль, 1999. – С.150-271.
7. Коберник О. Прогнозування виховного процесу в загальноосвітньої навчальному закладі // Рідна школа. – 2005. – №6. – С. 22-25.
8. Красовицький М. Про модель принципів виховання // Шлях освіти. – 2002. – №3. – С. 7-11.
9. Лавроненко О. Гуманізм як домінанта виховної системи Василя Сухомлинського // Рідна школа. – 2005. – № 1. – С. 9-11.
10. Мойсеюк Н.С. Педагогіка: Навч. посіб. – Вид. 4-е, випр., доп. – Академвидав, 2003. – С. 365-400; 494-503.

INTERNET – ресурси

1. socgum.mdpu.org.ua
2. pidruchniki.ws/.../teoriya_i_metodika_vihovannya_-_omelyanenko_vl
3. subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/
4. tourlib.net/books_ukr

Підсумкова тека

Індивідуальне усне опитування

Методи навчання

Успіх навчання залежить як від правильного визначення його мети і завдань, так і від способів досягнення їх, тобто від методів навчання. Провідну роль в організації і здійсненні навчально-пізнавальної діяльності в процесі вивчення навчального курсу «Педагогіка» відіграють різні групи методів.

Розповідь викладача – це опис подій і предметів, жива й образна форма монологічного викладу інформації; містить у собі переважно фактичні відомості (опис явищ природи і суспільного життя, подій, фактів, відомостей з історії, біографічні відомості, відомості про норми і правила поведінки та ін.). Важливою є яскравість, емоційність, виразність розповіді. Розповідь дозволяє подавати інформацію послідовно і систематично. Ефективність розповіді залежить від того, як вона пробуджує думку учня, викликає у нього емоційне ставлення до почутих фактів, подій. Розповідь може містити різноманітні прийоми викладу – оповідання, опис, розмірковування, діалог.

Пояснення – розкриття викладачем найсуттєвіших властивостей того, що вивчається, його внутрішньої структури, зв'язку з іншими об'єктами. Здійснюється в формі розповіді, бесіди, лекції та ін. Пояснення створює в учнів зв'язне, логічно послідовне уявлення про закономірності розвитку природи і суспільства, про наукові факти, поняття, про мораль, етику, естетику, право, загальнолюдські цінності та ін. Словесне пояснення відкриває широкі можливості виховного впливу на учнів.

Пояснення може забезпечити лише першу стадію засвоєння – сприйняття і усвідомлення нового знання. В учнів створюється початкове уявлення про новий зміст, складається певне ставлення до нього. Від цього в значній мірі залежить ефективність наступної роботи з метою формування моральної свідомості вихованців.

Пояснення ефективне лише тоді, коли обсяг і зміст його доступний для сприймання, розуміння і початкового запам'ятання. Пояснення, як правило, у вузі триває 25 - 40 хв.

Дуже важливо викликати в учнів жвавий інтерес до пояснюваного. Мова

викладача повинна бути зрозумілою, виразною, але не уподібненою до патетичної декламації.

Бесіда – один з методів, що використовується для організації розумової діяльності студентів; в процесі бесіди студенти, відповідаючи на запитання викладача і своїх одногрупників, набувають нових знань історію національної педагогічної думки, школи, освіти, педагогічні персоналії; у них формуються морально-естетичні поняття, уявлення, переконання, здійснюється розумовий, етичний, естетичний розвиток.

Сутність бесіди полягає у спілкуванні викладача зі студентом. В залежності від змісту вона може бути науковою, етичною або естетичною; використовується як на уроці, так і в процесі індивідуальної роботи. Вона може бути навчальною або здійснюватися у формі вільного обміну думок, з усією групою студентів або з окремим учнем.

Ефективність бесіди обумовлена: наявністю продуманого плану; умінням викладача добиватися обґрунтованих відповідей студентів; умінням викладача уточнювати певні знання, уміння, факти; наявністю контакту і довіря між співбесідниками.

Лекція – це розгорнутий, організований в доступній формі систематичний і послідовний виклад сутності теоретичної проблеми або проблеми психолого-педагогічного змісту. Логічним центром лекції є певне теоретичне узагальнення, що належить до сфер наукового пізнання. Конкретні факти, що є основою бесіди чи розповіді, тут слугують лише ілюстрацією або початковим моментом.

Лекція передують чітким формулюванням теми, її найважливіших завдань і плану. Помітний ефект дає визначення на початку лекції проблеми, яка потребує свого розв'язання, розкриття її значення для науки, техніки, пояснення явищ суспільного життя, для процесу навчання і виховання.

В процесі лекції детально аналізуються найважливіші факти, явища, події, коротко викладається другорядний матеріал; роз'яснюються складні явища, поняття, формули та ін. Доцільний прийом так званої конкретизації, тобто розкриття складного явища чи поняття на одному або кількох переконливих конкретних

прикладх. Висновки й узагальнення можуть формулюватися за фактами, будучи результатом аналізу фактичного матеріалу (індукція) або ж навпаки, обґрунтовуватись конкретними фактами, які доводять висновки, формули, закономірності, сформовані вчителем (дедукція).

Метод ілюстрації передбачає показ студентам ілюстрованих посібників: плакатів, карт, малюнків на дошці, картин, портретів учених-педагогів, психологів.

Метод демонстрацій передбачає демонстрацію приладів, дослідів, технічних установок, різноманітних препаратів, показ фільмів і презентацій.

Репродуктивні методи передбачають використання словесних, наочних і практичних методів. При репродуктивній розповіді викладач в готовому вигляді формулює факти, доведення, означення, акцентуючи увагу на головному, що необхідно засвоїти. Аналогічно будується лекція і бесіда.

Репродуктивні методи ефективні тоді, коли зміст навчального матеріалу має переважно інформаційний характер, є досить складним або принципово новим для того, щоб учні засвоїли самостійно.

В цілому репродуктивні методи навчання не дозволяють належним чином розвивати мислення школярів, а особливо самостійність і гнучкість мислення, формувати в учнів навички наукової діяльності.

Проблемно-пошукові методи навчання використовуються в проблемному навчанні. Викладач використовує такі прийоми: створює проблемні ситуації, організує колективне обговорення можливих підходів до розв'язання проблемних ситуацій, підтверджує правильність висновків тощо. Студенти, ґрунтуючись на попередньому досвіді і знаннях, висловлюють припущення про шляхи розв'язання проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання.

Методи самостійної роботи передбачають самостійну роботу студентів при виконанні найрізноманітніших видів навчальної діяльності. Найпопулярнішим видом є робота з книгою, довідковою літературою, мережею інтернет.

Під час викладання курсу широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Такі як творчі обговорення, дискусії, робота в малих групах.

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення

навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього класного керівника з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

Методи контролю

У процесі викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» застосовуються різні види і форми контролю.

На різноманітних етапах використовуються різноманітні види контролю: попередній, поточний, тематичний, підсумковий, а також форми його організації.

Поточний контроль здійснюється в повсякденній роботі з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення прогалин у знаннях студентів. У процесі роботи над навчальною дисципліною «Педагогіка» активно застосовуються такі форми контролю індивідуальний, груповий і фронтальний.

Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення окремої теми чи нового модулю і має на меті перевірку та систематизацію знань учнів.

Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру. По завершенні 1-го та 2-го семестрів планується усний індивідуальний контроль, що передбачає виявлення викладачем знань, умінь і навичок окремих студентів. Формою контролю виступають залік в кінці I семестру та екзамен в кінці II. Їм пропонується дати відповідь на питання підсумкової теки. Додаткові питання при індивідуальному контролі даються при неповній відповіді студента.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Оцінювання навчальних досягнень студентів відбувається після вивчення кожного змістовного модулю у відповідності до критеріїв, наведених нижче.

Бали

Критерії оцінки

- F** Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності яких недостатньо для формування вмінь.
- FX** Має уяву про педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
- E** Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.
- D** Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
- C** На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про психологічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.

- В** Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі психологічних явищ.
- А** На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у наявності наукових публікацій, виступах на наукових конференціях.

Критерії оцінювання основних видів робіт

Основні вимоги до бібліографічного списку з педагогічної проблематики

Складання бібліографічного списку є одним з видів робіт студентів денної форми навчання, що сприяє поглибленню й систематизації знань і застосовується в навчальній роботі з метою посилення засвоєння і осмислення теоретичної інформації. Студент обирає педагогічну персоналію, проблему розвитку школи та освіти в Україні, національної педагогічної думки і, користуючись каталогами бібліотек, пошуковими системами мережі Інтернет, добирає джерела, в яких висвітлена обрана тема, оформлює їх згідно чинних вимог, представлених у Додатку 1. Підготовлений бібліографічний список у встановлений термін подається викладачеві на перевірку.

Зміст бібліографічного списку.

Складаючи бібліографічний список з історіографії історії педагогіки, студент повинен добирати джерела осмислено, враховуючи специфіку роботи з історико-педагогічними джерелами: наявність різних за типом (монографій, періодичних видань, книг, інтернет-ресурсів, дисертаційних досліджень), за періодом видання (аутентичні, радянського періоду, сучасні) і за географією видання джерел (радянського періоду (вітчизняні та закордонні), сучасні (українські, країн близького зарубіжжя, закордонні)).

Структура та оформлення.

Загальний обсяг бібліографічного списку з теми повинен нараховувати не менше 25 джерел. Текст набирається шрифтом Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Сторінки мають бути пронумеровані. Джерела бібліографічного списку розташовуються за алфавітом.

Перевірка та оцінювання бібліографічного списку.

При оцінюванні бібліографічного списку викладач має враховувати основні вимоги до змісту, структури та оформлення бібліографічного списку. Основним є дотримання студентами таких вимог:

Правильність оформлення бібліографічного списку згідно вимог.

Наявність різних за типом джерел (монографій, періодичних видань, книг, інтернет-ресурсів, дисертаційних досліджень).

Наявність різних за періодом видання джерел.

Наявність різних за географією видання джерел.

Загальний обсяг бібліографічного списку з теми повинен нараховувати не менше 25 джерел.

Відповідність джерела обраній проблематиці.

Оцінка	Критерії оцінювання
зараховано	Бібліографічний список складено з дотриманням всіх вимог, поданих вище
не зараховано	Бібліографічний список не складено або складено

Основні вимоги до оцінювання усної та письмової відповіді педагогічного спрямування

Бали

Критерії оцінки

А – відмінно

На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набути знання, вміння та навички використовує під час вирішення нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у наявності наукових публікацій, виступах на наукових конференціях.

В – добре

Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно використовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацьовує рекомендовану та додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати, що не передбачені робочою програмою дисципліни. Виявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу..

С – добре

На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набути знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатний контролювати свою діяльність. Під час контролю знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідковій літературі. Ознайомлений з періодичними педагогічними виданнями поточного року.

Д - задовільно

Повністю відтворює інформацію, що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення під час користування додатковою та довідковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними історико-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. Під час виправлення допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Виникають ускладнення при необхідності використання міжпредметних знань.

- Е – задовільно** Самостійно відтворює головні положення, що викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Ознайомлений з основними термінами та категоріями дисципліни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. Під час реалізації знань для вирішення практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які здатен виправити за умов допомоги. Повністю відсутнє ознайомлення з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
- FX
незадовільно** – Має уявлення про термінологію з дисципліни. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без суттєвих помилок, на які не звертає уваги.
- F
незадовільно** – Практично не знає термінології з курсу. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.

Основні вимоги до оцінювання реферату, присвяченого проблемам педагогічній проблематиці

Одним з видів робіт, що передбачені робочою програмою, є написання реферату, тема якого обирається студентом довільно з числа рекомендованих кафедрою або висувається за власною ініціативою й погоджується викладачем.

При написанні реферату важливе місце займає підбір і аналіз наукових джерел. У рефераті узагальнюються теоретичні положення, що містяться в спеціалізованій літературі з досліджуваної проблематики, аналізується стан джерельної бази, розкривається значення даної теми в сучасних умовах, виявляються проблеми та розробляються пропозиції щодо їх вирішення.

До загальних вимог, що ставляться до реферату можна віднести: чіткість та логічну послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації; стислість та точність формулювання зазначених питань; конкретність викладення отриманих результатів.

Структура та оформлення.

Реферат має містити такі обов'язкові елементи: титульний аркуш; зміст; вступ; основну частину; висновки; список використаних джерел; додатки. Текст реферату друкується шрифтом Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Сторінки мають бути пронумеровані. Обсяг реферату повинен бути не менше 10 машинописних (15 рукописних) аркушів формату А4.

У вступі необхідно визначити актуальність теми, сучасний стан проблеми, що розглядається, мету та завдання дослідження. Основна частина повинна базуватися на виборі напряму дослідження, вона складається з огляду літератури, узагальнення теоретичного та аналітичного матеріалу. У висновках необхідно дати найбільш важливі теоретичні і практичні результати дослідження, які впливають з основної частини реферату. Логічно доповнює і завершує реферат список літератури. Відомості про джерела, що включені до списку, необхідно давати згідно вимогам стандарту, літературних джерел повинно бути не менше 10

В процесі виконання реферату студент повинен виявити творчий підхід до аналізу літературних джерел, вміння самостійно працювати з законодавчими та нормативними актами, логічно і послідовно викладати основні положення, що розкривають зміст обраної теми, робити висновки та узагальнення.

Під час наукового дослідження або роботи над доповіддю студент може виявити більшу ініціативу і самостійність у підборі літератури, складанні плану роботи. Це необхідно не тільки для розвитку вміння самостійно опрацьовувати літературу, систематизувати прочитаний матеріал, а й для закріплення теоретичних знань, набутих під час вивчення дисципліни .

Оцінка	Критерії оцінювання
зараховано	Реферат відповідає висунутим вимогам, поданим вище. Дотримано повноту викладу та використання сучасних концепцій і джерел інформації. Роботу оформлено згідно з вимогами ,наявність посилання на джерела інформації, наявні змістовні висновки.
незараховано	Реферат складено без дотримання поставлених вимог :плагіат, невідповідність змісту роботи реаліям сьогодення, невідповідність змісту роботи плану, застарілість використаної нормативної та бібліографічної бази

Критерії оцінювання методичної розробки.

Зміст методичної розробки виховного заходу

Підготовка студентами методичної розробки виховного заходу базується на вивченні теорії та методики організації виховної роботи у загальноосвітніх закладах. Викладення матеріалу методичної розробки повинно складатися відповідно таких етапів: підготовчого (психолого-педагогічне обґрунтування форми

виховного впливу), основного (виклад розгорнутого сценарію виховного заходу), підсумкового (самоаналіз проведеного виховного заходу).

Під час написання методичної розробки студент має проявити творчий підхід до підготовки, проведення та аналізу виховного заходу, визначити особливості взаємодії класного керівника з учнем та учня з учнівським колективом.

Структура та оформлення

Обсяг методичної розробки виховного заходу має становити 8–10 друкованих сторінок формату А4 (без врахування додатків). Текст набирається шрифтом Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Сторінки мають бути пронумеровані. Матеріал розподіляється відповідно до схеми. Стил викладу матеріалу має бути науково-діловим, з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У змісті необхідно визначити форму проведення, цілі заходу, етапи підготовчої роботи, розгорнутий сценарій, самоаналіз (за схемою).

Титульна сторінка методичної розробки виховного заходу оформлюється відповідно до встановлених норм.

Оцінювання методичної розробки

Викладач має перевірити методичну розробку виховного заходу не пізніше трьох днів з дня надходження її на кафедру. При оцінюванні характеристики викладач має брати до уваги основні вимоги до її змісту, структури та оформлення. Методична розробка виховного заходу оцінюється з урахуванням таких позицій:

- якість психолого-педагогічного обґрунтування форми виховного впливу;
- відповідність змісту сценарію виховного заходу його темі;
- обґрунтованість основних положень самоаналізу проведеного виховного заходу;
- аналіз недоліків під час проведення виховного заходу;
- повнота та змістовність висновків;
- наявність в сценарії виховного заходу списку використаних джерел;
- наявність додатків;
- дотримання правил оформлення роботи.

Критерії оцінювання методичної розробки виховного заходу

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "відмінно" (А), якщо:

1. методична розробка виховного заходу відзначається змістовністю та практичною значущістю;
2. матеріал методичної розробки виховного заходу добре структурований, логічно викладений;
3. зміст самоаналізу виховного заходу повністю відповідає схемі;
4. здійснено ґрунтовний аналіз недоліків, допущених під час проведення виховного заходу;
5. висновки достовірно відображають результати виховного впливу проведеного заходу на особистість учнів;
6. список використаних джерел містить сучасні видання;
7. рекомендації щодо взаємодії учасників заходу є обґрунтованими та мають практичний характер;

8. додатки (за наявності) за змістом ґрунтовні, містять конкретний матеріал відповідно до теми заходу;
9. роботу оформлено з дотриманням встановлених вимог.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "добре" (В), якщо:

1. методична розробка виховного заходу в цілому відзначається змістовністю та практичною значущістю;
2. матеріал методичної розробки виховного заходу структурований, логічно викладений;
3. зміст самоаналізу виховного заходу відповідає схемі;
4. здійснено аналіз недоліків, допущених під час проведення виховного заходу;
5. висновки відображають результати виховного впливу проведеного заходу на особистість учнів;
6. список використаних джерел містить сучасні видання;
7. наявні рекомендації щодо взаємодії учасників заходу мають практичний характер;
8. наявні додатки містять конкретний матеріал відповідно до теми заходу;
9. оформлення роботи в цілому відповідає встановленим вимогам.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "добре" (С), якщо:

1. зміст методичної розробки виховного заходу має практичну значущість;
2. матеріал методичної розробки виховного заходу в цілому структурований;
3. зміст самоаналізу виховного заходу в цілому відповідає схемі;
4. в цілому проаналізовано недоліки проведеного виховного заходу;
5. висновки в цілому відображають результати виховного впливу проведеного заходу на особистість учнів;
6. наявний список використаних джерел;
7. наявні рекомендації щодо взаємодії учасників заходу мають практичний характер;
8. додатки містять матеріал відповідно до теми заходу;
9. в оформленні роботи зустрічаються певні технічні помилки та огріхи.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "задовільно" (D), якщо:

1. зміст методичної розробки виховного заходу має не достатню практичну значущість;
2. матеріал методичної розробки виховного заходу не достатньо структурований;
3. зміст самоаналізу виховного заходу не повністю відповідає схемі;
4. наведено недоліки проведеного виховного заходу;
5. висновки не повно відображають результати виховного впливу проведеного заходу на особистість учнів;
6. до списку використаних джерел внесені видання, що не відповідають тематиці заходу;
7. рекомендації щодо взаємодії учасників заходу не мають практичного характеру;
8. додатки відсутні;
9. в оформленні роботи зустрічаються значні технічні помилки та огріхи.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "задовільно" (Е), якщо:

1. зміст методичної розробки виховного заходу не має практичної значущості;
2. матеріал методичної розробки виховного заходу не структуровано;
3. зміст самоаналізу виховного заходу не відповідає схемі;
4. недоліки проведеного виховного заходу не визначено;
5. висновки не відображають результати виховного впливу проведеного заходу на особистість учнів;
6. до списку використаних джерел внесені видання, що не відповідають тематиці заходу;
7. рекомендації щодо взаємодії учасників заходу не мають практичного характеру;
8. додатки відсутні;
9. в оформленні роботи зустрічаються значні технічні помилки та огріхи.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "незадовільно" (FX), якщо:

1. зміст та матеріал методичної розробки виховного заходу не відповідають тематиці;
2. самоаналіз виховного заходу відсутній;
3. до списку використаних джерел внесені видання, що не відповідають тематиці заходу;
4. рекомендації щодо взаємодії учасників заходу відсутні;
5. додатки відсутні;
6. робота оформлена без дотримання відповідних вимог.

Методична розробка виховного заходу оцінюється на "незадовільно" (X), якщо вона не представлена на кафедрі для перевірки.

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки. Дидактика.

Лекційний модуль

1. Предмет педагогіки, її основні категорії. (2 год.)
2. Проблема методів навчання в сучасній дидактиці. (2 год.)

Семінарський модуль

1. Розвиток, формування і виховання особистості (2 год.)
2. Педагогічний процес (2 год.)

Модуль самостійної роботи

1. Написання реферату.
2. Складання бібліографічного списку.
3. Скласти і заповнити таблицю «Еволюція методів навчання в історії педагогіки».
4. Скласти конспект з теми «Принципи навчання».
5. Скласти і заповнити таблицю «Форми організації навчання в історичній ретроспективі».

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Закон України "Про освіту" / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. - Харків: Основа, 2004. - Ч. 1. - С. 27-28.
2. Конституція України. – К.: Преса України, 1997. – Ст. 23, 52, 53.
3. Краевский В.В. Методология педагогики. - Чебоксары: Изд-во Чуваш, унта, 2001.- С. 29-37.
4. Національна доктрина розвитку освіти / Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4 ч. - Харків: Основа, 2004. - Ч. 1. - С. 5-10.
5. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні // Освіта України. - №94. -2004. - 3 грудня. - С. 6-10.
6. Максименко В. П. М17 Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. / В. П. Максименко – Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – 222 с.
7. Малафіїк І.В. М 18 Дидактика: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 397 с.

8. Петухова Л. Є. Трисуб'єктна дидактика в моделі інноваційного розвитку освітніх систем / Л. Є. Петухова // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 65. - С. 74-80.
9. Ушинский К.Д. О пользе педагогической литературы // Пед. соч.: В 6 т. — М.: Педагогика, 1988. - Т.1 - С. 160-177.

Додаткова література

1. Бондар В. Педагогіка і філософія: взаємодія і взаємозв'язок // Вища освіта України. - 2002. - №3. - С. 9-12.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Вид. центр "Академія", 2002. - С. 11-18.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 2006. — 215 с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. - 4-е вид., доп. — К., 2003. - С. 11-42.
5. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти України: початок ХХІ століття. - К.: Знання, 2006. - С. 175-178.
6. Педагогічний словник / За ред. М.Д.Ярмаченка. — К.: Педагогічна думка, 2001. -514 с.
7. Пидкасистый Н.Н. Педагогика. — М.: Пед. общ-во России, 1998. - С. 3-31.

INTERNET – ресурси

1. posibnyky.vntu.edu.ua/opp/index.html
2. ua-referat.com/
3. studentam.net.ua/content/view
4. subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog

Підсумкова тека

Індивідуальне письмове опитування студентів

Змістовий модуль 2. Теорія виховання. Школознавство.

Лекційний модуль

Процес виховання.

(2 год.)

Семінарський модуль

Організаційні форми виховної роботи.

(2 год.)

Модуль самостійної роботи

1. Скласти порівняльну таблицю «Дитячий колектив у поглядах А.Макаренка та В.Сухомлинського».
2. Законспектувати концепції
3. Оформлення методичної розробки та проведення фрагменту виховного заходу.
4. Законспектувати першоджерела.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Авер'янова Н. Українознавчі основи виховання особистості // Рідна школа. – 2000. - №10.
2. Бондарчук Е.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики: Курс лекций. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2001. – 168 с.: ил.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 576 с.
4. Д'ячкова Т.В. Педагогіка професійно-технічної освіти: Навчальний посібник. – Херсон: Айлант. – 2003. – 476 с.
5. Жерносек І. Науково методична робота відділу освіти // Рідна школа. – 1997. - № 7-8. - С. 32-36.
6. Жерносек І. Основні форми і зміст навчально-методичної діяльності в школі // Рідна школа. – 2000. - №4.
- 7.
8. Красовицький М. Про модель принципів виховання // Шлях освіти. – 2002. - №3.
9. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків: „ОВС”, 2002. – 400 с.
10. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. – 1999 р. – 350с.
11. Педагогіка: Навчальний посібник . – Харків, ТОВ „Одісей”, 2003. – 352 с.
12. Підласий І. Ідеали українського виховання // Рідна школа. – 2002. - № 2,4.
13. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 2: Процесс воспитания. – 256 с.: ил.
14. Пуйман С.А. Педагогика: основные положения курса: Справочное пособие. – Мн.: ТетраСистем, 1999. – с. 128.
15. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.

Додаткова література

1. Бех І. Психологічні резерви виховання особистості // Рідна школа. — 1-№2. - С. 11-13.

2. Ващенко Г. Виховний ідеал. — Полтава: Ред. газ. «Полтавський вісник» 1994. - 131 с.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. - Вища школа, 2006. - С. 152-171.
4. Демчук В.С. Національна система виховання: педагогічна модель // Рідна школа. - 1997. - №7-8. - С. 25-27.
5. Карпенчук С. Г. Теорія та методика виховання: Навч. посіб. — 2-ге в допов. і переробл. — К.: Вища школа, 2005. - С. 7-71.
6. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. — Тернопіль, 1999 С. 150-271.
7. Коберник О. Прогнозування виховного процесу в загальноосвітньої навчальному закладі // Рідна школа. - 2005. - №6. - С. 22-25.
8. Красовицький М. Про модель принципів виховання // Шлях освіти 2002. - №3. - С. 7-11.
9. Лавроненко О. Гуманізм як домінанта виховної системи Василя Сухомли ського // Рідна школа. - 2005. — № 1. - С. 9-11.
10. Мойсеюк Н.С. Педагогіка: Навч. посіб. — Вид. 4-е, випр., доп. — Академвидав, 2003. - С. 365-400; 494-503.

INTERNET – ресурси

1. socgum.mdpu.org.ua
2. pidruchniki.ws/.../teoriya_i_metodika_vihovannya_-_omelyanenko_vl
3. subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/
4. tourlib.net/books_ukr

Підсумкова тека

Індивідуальне усне опитування

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри
Олімпійського та професійного спорту
доцент Стрикаленко Є.А.

 “09” вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 8 ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА ТА СПОРТИВНА

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

факультет фізичного виховання та спорту

Херсон - 2019 рік

Робоча програма розроблена на основі авторської програми з дисципліни «Педагогіка: загальна та спортивна» для студентів зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт протокол № 15 від 26 червня 2017 року.

Розробник: Шалар Олег Григорович, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, кандидат педагогічних наук.

Робочу програму **схвалено** на засіданні кафедри олімпійського та професійного спорту

Протокол від. «9» вересня 2019 року № 1

Завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту

 доц. Стрикаленко Є.А.

« 09 » вересня 2019 року

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Обов’язковий компонент освітньої програми	
	Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Ступінь вищої освіти «бакалавр»	24 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		44 год.	82
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 51,1% проти 48,9%

для заочної форми навчання – 8,9% проти 91,1%

Пояснювальна записка

Педагогіка загальна та спортивна як учбовий предмет є однією з фундаментальних учбових дисциплін, за допомогою якої формується професійна майстерність фахівця (тренера, керівника спортивних секцій). Ця дисципліна допомагає більш правильно визначити зміст і методи педагогічного процесу, адекватно сприймати особливості окремих учнів і колективу спортсменів, раціонально організовувати їх учбову або тренувальну діяльність, правильно організовувати фахівцю свою професійну діяльність, враховуючи свої сильні і слабкі сторони, знаходити оптимальні шляхи встановлення взаєморозуміння з учнями (юними спортсменами).

Мета викладання дисципліни: адаптувати педагогічні знання конкретно до діяльності тренера, керівника спортивних секцій

Основні завдання вивчення дисципліни:

- **теоретичні:** озброєння студентів основами педагогічних знань: з методології педагогіки, закономірностях розгортання педагогічних явищ, морального та психічного розвитку юних спортсменів; з методики формування спортивних команд; сприяти формуванню світогляду у майбутніх фахівців, їх особистісному росту; формування творчого підходу до своєї професії у студентів факультету фізичного виховання та спорту;

- **практичні:** формувати у студентів уміння аналізувати педагогічні ситуації; перейматися внутрішнім світом юних спортсменів; вживати педагогічні знання в практику спілкування, навчання та виховання. Вміти здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами, здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; узагальнювати та аргументувати особливості діяльності тренера, встановлювати взаємозв'язок зі стилем керування під час змагальної та тренувальної діяльності; знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; демонструвати знання наукової педагогічної термінології та уміння виявляти шляхи застосування педагогічних знань у практиці професійної діяльності; пояснювати дидактичні принципи та інтерпретувати особливості їх реалізації в освітньому процесі.

У результаті опанування дисципліни «Педагогіка загальна та спортивна» у студентів повинні бути сформовані **компетентності** з навчальної дисципліни, що узгоджуються із загальними та спеціальними (фаховими, предметними) **компетентностями:**

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати в команді.

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання:

Студент, який вивчає педагогіку загальну та спортивну повинен:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами;
- здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань; узагальнювати та аргументувати особливості діяльності тренера, встановлювати взаємозв'язок зі стилем керування під час змагальної та тренувальної діяльності;
- знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; демонструвати знання наукової педагогічної термінології та уміння виявляти шляхи застосування педагогічних знань у практиці професійної діяльності; пояснювати дидактичні принципи та інтерпретувати особливості їх реалізації в освітньому процесі.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни „Педагогіка загальна та спортивна” має прикладний характер і базується на знаннях таких фундаментальних дисциплін, як „Педагогіка”, «Психопедагогіка спорту», „Педагогічна психологія”, „Соціологія”, „Фізіологія людини”, „Теорія та методика фізичного виховання”, «Теорія та методика спортивного тренування».

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	п	с.р.		л.	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1 «Педагогічні складові спорту»								
Тема 1. Предмет та завдання педагогіки фізичної культури	6	2	2	2	8	2		6
Тема 2. Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	8	2	2	4	8			8
Тема 3. Закономірності формування умінь і навичок	6	2		4	8			8
Тема 4. Навчання на заняттях спортом	8	2	2	4	8		2	6
Тема 5. Керування фізичним розвитком та забезпечення фізичної підготовленості	8	2	2	4	8			8
Тема 6. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	8	2	2	4	6			6
Разом за змістовим модулем 1	44	12	10	22	46	2	2	42
Змістовий модуль 2. «Соціально-педагогічні аспекти спорту»								
Тема 1. Виховання в умовах занять фізичною культурою	8	2	2	4	8	2		6
Тема 2. Виховання на заняттях спортом	8	2	2	4	8			8
Тема 3. Формування моральності учнів в процесі занять фізичною культурою	8	2	2	4	6			6
Тема 4. Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	8	2	2	4	6			6
Тема 5. Особливості спортивної кар'єри	6	2	2	2	8			8
Тема 6. Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	8	2	2	4	8		2	6
Разом за змістовим модулем 2	46	12	12	22	44	2	2	40
Усього годин	90	24	22	44	90	4	4	82

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Програма курсу призначена для студентів факультету фізичного виховання та спорту, де готують тренерів з виду спорту для роботи в школах, ДЮСШ, вищих та середніх учбових закладів і вивчає наступні теми:

Тема. Вступ у педагогіку фізичної культури. Методи дослідження педагогічних проблем спорту. Основні поняття предмета „Фізична культура”. Місце предмету „Фізична культура” у змісті загальної освіти. Предмет та категорії педагогіки. Особливості діяльності у фізичній культурі

Тема. Дидактичні основи ефективності тренувального процесу. Послідовність навчання спортивній техніці та шляхи її оволодіння. Фактори біомеханічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори фізіологічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори спортивно-педагогічного та психолого-педагогічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори фізіологічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори спортивно-педагогічного та психолого-педагогічного характеру помилок спортивної техніки.

Тема. Закономірності формування умінь (навичок). Допоміжні вправи, що використовуються щодо навчання спортивній техніці. Варіювання зусиль та регулювання умов, як суттєвий фактор удосконалення спортивної техніки. Розвиток рухових якостей та координація дихання із рухами, як умови оволодіння спортивною технікою. Методичні вказівки щодо оволодіння загальною та спеціальною тактичною підготовленістю.

Тема. Навчання на заняттях спортом. Сутність, функції, категорії, види та завдання навчання. Закономірності та принципи навчання. Ідеомоторне тренування. Роль повторення і пам'яті у руховому на учінні. Роль зворотного зв'язку у розумуванні рухової дії. Роль помилок у на учінні. Роль методів навчання в успішності формування рухових навичок.

Тема. Керування фізичним розвитком та забезпечення фізичної підготовленості. Методика розвитку сили. Методика розвитку спритності, ритмічності, стрибучості, координованості. Методика розвитку швидкості. Причини виникнення швидкісного бар'єру та розвиток швидкості реакції. Методика розвитку витривалості. Підготовка спортивних резервів. Управління процесом підготовки у обраному виді спорту.

Тема. Виховання на заняттях спортом. Вплив спорту на вольові якості. Спорт і естетичне виховання. Принципи, засоби та методи виховання на заняттях спортом. Закономірності, принципи та засоби виховання. Концепції загальних методів спортивного виховання.

Тема. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу. Спортивна орієнтація та спортивний відбір. Багаторічний план спортивної підготовки. Планування та побудова занять спортом протягом року. Компоненти та функції педагогічного управління. Інтеграція навчаючих та виховуючих впливів.

Тема. Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань. Сутність спортивної форми. Готовність до змагань (мобілізаційна готовність). Формування впевненості у своїй можливості.

Тема. Особливості спортивної кар'єри. Етапи і кризи спортивної кар'єри. Проблеми спортсменів на різних етапах спортивної кар'єри. Способи подолання

кризи. Вартість спортивної кар'єри та її задоволеність. Особливості спортивної кар'єри у чоловіків і жінок.

Тема. Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ. Особливості діяльності тренера у ДЮСШ. Психолого-педагогічний такт тренера-викладача. Культура мови тренера. Форми впливу тренера на спортсменів. Специфіка керівництва жіночими спортивними колективами. Соціально-психологічні особливості прийняття тренером нової команди. Стилi спілкування тренерів.

Програма передбачає вивчення курсу „Педагогіки загальної та спортивної” за наступними **змістовними модулями**:

1. Педагогічні складові спорту
2. Соціально-педагогічні аспекти спорту

Змістовний модуль 1

Тема: Педагогічні складові спорту

Лекційний модуль	12
1. Предмет та завдання педагогіки фізичної культури	2
2. Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	2
3. Закономірності формування умінь і навичок	2
4. Навчання на заняттях спортом	2
5. Керування фізичним розвитком та забезпечення фізичної підготовленості	2
6. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	2

Семінарські модулі **10**

1. Основні поняття предмета педагогіки фізичної культури. Методи дослідження педагогічних проблем фізичної культури. 2год.

2. Послідовність навчання спортивній техніці та шляхи її оволодіння. Фактори біомеханічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори фізіологічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори спортивно-педагогічного та психолого-педагогічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори середовища (умови середи дії), як причини помилок спортивної техніки. 2год.

3. Допоміжні вправи, що використовуються щодо навчання спортивній техніці. Варіювання зусиль та регулювання умов, як суттєвий фактор удосконалення спортивної техніки. Розвиток рухових якостей та координація дихання із рухами, як умови оволодіння спортивною технікою. Методичні вказівки щодо оволодіння загальною та спеціальною тактичною підготовленістю. 2год.

4. Технологія керування спортивною підготовкою. Визначення індивідуальних особливостей і можливостей спортсменів. Встановлення мети та моделювання підготовленості в спорті. Основні засоби контролю та обліку. 2год.

5. Спортивна орієнтація та спортивний відбір. Багаторічний план спортивної підготовки. Планування та побудова занять спортом протягом року. Змагальна підготовка у річному циклі тренувань 2год.

Модулі самостійної роботи **22**

1. Предмет та категорії педагогіки. Особливості діяльності у фізичній культурі. 2год.

2. Фактори фізіологічного характеру помилок спортивної техніки. Фактори спортивно-педагогічного та психолого-педагогічного характеру помилок спортивної техніки. 2год.

3. Сутність поняття «уміння» і «навичка». Стадії формування рухового уміння (навички). Роль свідомості і мислення у руховому навчанні. Ідеомоторне тренування. Роль повторення і пам'яті у руховому на учінні. Роль зворотного зв'язку у розучуванні рухової дії. Роль помилок у на учінні. Роль методів навчання в успішності формування рухових навичок. 4 год.

4. Поняття про розвиток і формування. Біологічне і соціальне у розвитку людини. Акселерація та вікова періодизація дітей. Сутність, функції, категорії, види та завдання навчання. Закономірності та принципи навчання. Спортивна орієнтація та спортивний відбір. 4 год.

5. Сутність, функції, категорії, види та завдання навчання. Закономірності та принципи навчання. 2год.

6. Методика розвитку сили. Методичні вказівки щодо збільшення м'язової маси. Методика розвитку швидкості. Причини виникнення швидкісного бар'єру та розвиток швидкості реакції. Методика розвитку витривалості. 2год.

7. Методичні вказівки щодо розвитку швидкісної витривалості. Методика розвитку гнучкості. Методика розвитку рівноваги. Методика розвитку здібності до довільного розслаблення м'язів. Методика розвитку спритності, ритмічності, стрибучості, координованості. 4 год.

8. Підготовка спортивних резервів. Управління процесом підготовки у обраному виді спорту. 2год.

Підсумкова тека

Виконання тестових контрольних завдань з 4-х варіантів згідно лекційних модулів відбуватиметься у письмовій формі або за наявності умов у комп'ютерному варіанті.

Змістовний модуль №2

Тема: *Соціально-педагогічні аспекти спорту*

Лекційні модулі

12

1. Виховання в умовах занять фізичною культурою.	2
2. Виховання на заняттях спортом	2
3. Формування моральності учнів в процесі занять фізичною культурою	2
4. Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	2
5. Особливості спортивної кар'єри	2
6. Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	2

Семінарські модулі

12

1. Група принципів, що характеризують змістовну сторону виховного процесу. Група принципів, що визначають умови в яких варто проводити виховання. Група принципів, що містить вимоги до організації виховного процесу. Група принципів, що містить методичні вимоги до здійснення виховного впливу. Засоби виховання, що використовують в спортивній діяльності. Методи формування моральної свідомості. Загальна характеристика методів організації життя і діяльності. 2год.

2. Вплив спорту на вольові якості. Вплив спорту на почуття та емоційну сферу Спорт і естетичне виховання. Можливість негативного впливу спорту на особистість. Педагогічні вимоги в поєднанні з контролем. Методи організації позитивного досвіду. Методи організації діяльності. Спонування і гальмування як методи управління поведінкою. Методичні прийоми. Психологічні особливості виховання учнів у колективі. Суспільна думка як інструмент впливу на особистість. Умови успішного впливу суспільної думки як виховної сили. 2год.

3. Виховання – об'єктивна потреба тренера. Керівництво навчально-виховним процесом та рівні педагогічної майстерності. Постановка виховних завдань. Зміст виховних завдань. Комплексний підхід до виховання та складання плану виховної роботи. Ведення особистих щоденників вихованцями та керівництво самовихованням. 2год.

4. Поняття дисципліни та порушення, що викликані незнанням або помилковим розумінням дисциплінарних норм. Порушення дисципліни, що викликані недостатньою вихованістю учнів. Прагнення пізнати свої можливості і придбати авторитет у товаришів. Порушення дисципліни, що викликане емоційною збудженістю класу. Порушення ділових взаємовідносин з вчителем 2 год.

5. Вартість спортивної кар'єри та її задоволеність. Особливості спортивної кар'єри у чоловіків і жінок. Специфіка керівництва жіночими спортивними колективами. Соціально-психологічні особливості прийняття тренером нової команди. Стилi спілкування тренерів. 2 год.

6. Авторитет спортивного педагога. Особливості професії тренера і вчителя фізичної культури. Функції тренера. Вимоги до особистості тренера. Поняття за педагогічні здібності. Проектувальні та конструктивні здібності. Організаційні здібності. Комунікативні здібності. Гностичні здібності педагога. 2 год.

Модулі самостійної роботи:

22

1. Закономірності, принципи та засоби виховання. Концепції загальних методів спортивного виховання. 2 год.

2. Компоненти та функції педагогічного управління. Інтеграція навчаючих та виховуючих впливів 4 год.

3. Сутність спортивної форми. Готовність до змагань (мобілізаційна готовність). Формування впевненості у свої можливості. 4 год.

4. Визначення лідерства та його ознаки. Види лідерів. Механізми висування лідерів. Особливості авторитету спортсменів. Конкуренція між лідерами та їх співвідношення. 4 год.

5. Етапи і кризи спортивної кар'єри. Проблеми спортсменів на різних етапах спортивної кар'єри. Способи подолання кризи. Вартість спортивної кар'єри та її задоволеність. Особливості спортивної кар'єри у чоловіків і жінок. Специфіка керівництва жіночими спортивними колективами. Соціально-психологічні особливості прийняття тренером нової команди. Стилi спілкування тренерів 4 год.

6. Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ 4 год.

Підсумкова тека

Виконання тестових контрольних завдань з 6-ти варіантів згідно лекційних модулів відбуватиметься у письмовій формі або за наявності умов у комп'ютерному варіанті.

**Змістовні модулі навчального курсу
(для студентів заочної форми)
Змістовні модулі 1 - 2**

Педагогічні складові спорту та соціально-педагогічні аспекти спорту

Лекційний модуль	4
1. Предмет та завдання педагогіки фізичної культури	2
2. Виховання в умовах занять фізичною культурою	2
Практичний модуль	4
1. Навчання на заняттях спортом	2
2. Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	2
Модуль самостійної роботи	82
1. Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	10
2. Закономірності формування умінь і навичок	10
3. Керування фізичним розвитком та забезпечення фізичної підготовленості	10
4. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	10
5. Виховання на заняттях спортом	10
6. Формування моральності учнів в процесі занять фізичною культурою	10
7. Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	12
8. Особливості спортивної кар'єри	10

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з фізичної культури з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Впровадження інтерактивних методів навчання, а саме: мозковий штурм під час підсумкових занять із змістовних модулів, ситуативне моделювання за результатами самостійної роботи.

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю: усного під час семінарських занять та письмового під час проведення підсумкових занять із змістовних модулів, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному, письмовому, тестовому контролю.

**Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу
“Педагогіка загальна та спортивна”**

Норми оцінювання аудиторної роботи студентів (семінарські заняття)

A (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи психолого-педагогічну спортивну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у психологічній підготовці спортсменів. Може визначити особливості психологічної підготовки спортсменів у обраному виді спорту. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.
B (добре)	Студент має міцні ґрунтовні знання, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених психологічних прикладах спортивної діяльності.
C (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички в аналізі психологічної підготовленості спортсменів, вміє самостійно мислити, але не може вийти за межі теми
D, E (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про структуру психологічної підготовки спортсменів, але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змоги оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Норми оцінювання позааудиторної самостійної роботи (зовнішнє оформлення рефератів, своєчасність виконання психолого-педагогічних тестів та анкет, ретельність підрахунків результатів тестування).

<p>A (відмінно)</p>	<p>При написанні реферату витримана послідовність викладеного матеріалу та термінологічна точність при описанні, чіткий і лаконічний виклад своїх думок. Відмінне виконання тестових завдань (з залученням товаришів по спортивній команді, членів родини тощо) з незначною кількістю помилок при підрахунку результатів тестування. Вільне володіння ресурсами Херсонського віртуального університету.</p>
--------------------------------	---

<p>B (добре)</p>	<p>Відсутність ілюстрацій та належного зовнішнього оформлення реферативної роботи. Вище середнього рівня виконання тестових завдань з кількома помилками при підрахунку результатів. Нерегулярне звернення до ресурсів Херсонського віртуального університету.</p>
-------------------------	--

<p>C (добре)</p>	<p>При написанні реферативної роботи наявність орфографічних, синтаксичних та стилістичних помилок. Загалом правильне виконання тестових завдань з певною кількістю помилок при підрахунку результатів.</p>
-------------------------	---

<p>D, (задовільно)</p>	<p>E</p>	<p>Наявність повторів при викладі реферативного матеріалу, відсутність чіткого і лаконічного викладу власних думок. Обмежене виконання тестових завдань зі значною кількістю помилок.</p>
-----------------------------------	-----------------	---

<p>F (незадовільно) з можливістю повторного складання</p>	<p>X</p>	<p>Відсутність орфографічної, синтаксичної та стилістичної грамотності викладу тексту реферату, наявність повторів та перекручування загальноприйнятих слів. Не виконання тестових завдань.</p>
--	-----------------	---

<p>F (незадовільно) з обов'язко-вим повторним вивченням дисципліни</p>	<p>Відсутність рефератів. Не виконання тестових завдань.</p>
---	--

Норми оцінювання модульної письмової контрольної роботи (навчальні тести)

Оцінка	I модуль (6 тем)	II модуль (6 тем)
А відмінно (100-90)	26-30	26-30
В добре (89-82)	24-25	24-25
С добре (81-74)	21-23	21-23
Д задовільно (73-64)	19-20	19-20
Е задовільно (63-60)	16-18	16-18
FX незадовільно (59-35)	8-15	8-15
F незадовільно (34-1)	0-7	0-7

Норми оцінювання екзамену (усна відповідь)

А (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього змісту екзаменаційного білету, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи психолого-педагогічну спортивну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.
В (добре)	Студент має міцні ґрунтовні знання з усіх питань білету, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених психологічних прикладах спортивної діяльності.
С (добре)	Студент знає зміст білету повністю, вміє самостійно мислити, але не може вийти за межі теми
D, E (задовільно)	Студент знає основні аспекти питань білету, , але його знання мають загальний характер, іноді непідкріплені прикладами. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усіх питань білету. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею.
F (незадовільно)	Студент повністю не знає змісту екзаменаційного білету та програмного матеріалу.
з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Список рекомендованої літератури.

Основна література.

1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник.- К.: Знання-Прес, 2004. – 445 с.
2. Петровська Т.В. Педагогіка. Дидактичні матеріали: навч. посіб. / Т.В. Петровська. – К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2018. – 180 с.
3. Педагогіка спорту / Тер-Ованесян А.А., Тер-Ованесян И.А.- К.: Здоров'я, 1986.- 208 с.
4. Шалар О.Г. Практикум з педагогіки та педагогіки спорту. Навчально-методичний посібник. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2014. – 124 с.
5. Шалар О.Г. Практикум з педагогіки фізичного виховання. Навчально-методичний посібник. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2015. – 128 с.

Додаткова література.

1. Бочелюк В.Й., Черепехіна О.Я. Психологія спорту. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
2. Воронова В.І. Психологія спорту. Навч. посібник. — К.: Олімпійська література, 2007. – 298 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. – Х.: Основа, 2014. – 176 с.
4. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. – К.: Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Освітні технології: Навч.-метод.посіб./О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. Ред.. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
6. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.Л. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 700 с.
7. Педагогические технологии: Учебное пособие для студентов педагогических специальностей / Под общей ред. В.С. Кукушкина. – Серия «Педагогическое образование». – Ростов н/Д: издательский центр «Март», 2002. – 320с.
8. Уэйнберг Р.С., Гоулд Д. Основы психологии спорта и физической культуры.- К.: Олимпийская литература, 1998.-335 с.
9. Шалар О.Г. Організація та проведення комплексної контрольної роботи з дисципліни „Психологія фізичної культури” // Печатное слово.- 2005.- №2/13.- Херсон.- Издательство ХГУ.- с.49-53.
- 10.Шалар О.Г. Лекції з курсу „Психологія фізичного виховання та спорту”: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності ПМСО. Фізична культура.- Херсон: Видавництво ХДУ, 2005.- 212 с.

Internet – ресурси (Основні web-сторінки в Internet).

1. www.sportscience.org.
2. www.tmfv.com.ua.
3. www.nbu.gov.ua.